

ВИСНОВОК

До протоколу № 194
від 10 грудня 2025 року

до проекту Закону України
«Про фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб»
(реєстр. № 14014 від 05.09.2025)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України Руслана Стефанчука розглянув у межах предметів свого відання на засіданні 10 грудня 2025 року (протокол № 194) проект Закону України «Про фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб» (реєстр. № 14014 від 05.09.2025), поданий народним депутатом України Т. Тарасенком та іншими народними депутатами України, і зазначає таке.

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів визначений головним з опрацювання цього законопроекту.

У Пояснювальній записці зазначено, що законопроект розроблено з метою закріплення організаційно-правових засад діяльності фахівців із супроводу ветеранів та демобілізованих осіб, що має сприяти створенню ефективної системи підтримки ветеранів, забезпечити їхню інтеграцію у цивільне життя та реалізацію потенціалу.

Серед основних завдань прийняття законопроекту визначено:

- закріплення статусу фахівців із супроводу на законодавчому рівні (визначення вимог, прав, обов'язків, гарантій діяльності, відповідальності, оплати праці тощо);
- створення умов для професійного зростання та розвитку фахівців із супроводу ветеранів, забезпечення їх представництва перед суспільством і державою;
- сприяння організації ефективної взаємодії між фахівцями із супроводу, державними органами, громадськими організаціями та іншими установами для забезпечення цілісної підтримки ветеранів;
- забезпечення комплексного супроводу ветеранів та їхніх сімей на основі індивідуального підходу;

- покращення якості супроводу ветеранів шляхом підвищення професіоналізму фахівців;

- врегулювання питань діяльності саморегулювальної організації фахівців із супроводу ветеранів та демобілізованих осіб.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі – ГНЕУ) висловило низку зауважень і пропозицій, зокрема:

- регулювання діяльності фахівців із супроводу доцільно здійснювати шляхом внесення змін до базового Закону України «Про соціальні послуги», а не прийняттям окремого закону, щоб не порушувати принцип системності законодавства;

- необхідно допрацювати та уніфікувати понятійний апарат (зокрема, терміни «фахівець із супроводу», «ветеран»);

- у статті 2 проекту визначено, що «правовою основою діяльності фахівців із супроводу є Конституція України, цей Закон, Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», Закон України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», Закон України «Про соціальні послуги»...». Однак, внесення відповідних змін до цих законів, які б регулювати діяльність фахівців із супроводу зазначених вище категорій осіб, у проекті не передбачено, як і не передбачено надання доручення Кабінету Міністрів України підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України відповідні проекти.

Крім того, ГНЕУ зауважує, що проект потребує техніко-юридичного доопрацювання.

Міністерство освіти і науки України (далі - МОН України) надало зауваження і пропозиції до законопроекту. Зокрема, відзначено, що частиною другою статті 4 законопроекту пропонується визначити, що право на здійснення діяльності фахівця із супроводу надається особі, яка отримала відповідне свідоцтво у порядку, встановленому цим Законом, та внесена до Єдиного реєстру фахівців із супроводу ветеранів та демобілізованих осіб України. Інших траєкторій доступу до професійної діяльності законопроектом не передбачено.

Відповідно до пункту 3 Порядку присвоєння та підтвердження професійних кваліфікацій кваліфікаційними центрами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 956, цей Порядок не застосовується до професій, щодо яких законом або міжнародним договором передбачено додаткове регулювання (спеціальності, здобуття ступеня освіти з яких необхідне для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання).

Зважаючи на викладене, МОН України, в частині першій статті 5 законопроекту слова «та пройшла навчання з професійної кваліфікації, яке підтверджується сертифікатом про присвоєння професійної кваліфікації «Фахівець із супроводу ветеранів та демобілізованих осіб» пропонує виключити.

Також МОН України вважає надмірним регулювання професії фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб окремим законом, оскільки загальні питання трудових відносин врегульовані Кодексом законів про працю України, самоврядування – Законом України «Про громадські об'єднання» тощо.

Унормування необхідних правил, механізмів і процедур зазначеної професійної діяльності доцільно здійснити шляхом внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», доповнивши його відповідною статтею.

Міністерство у справах ветеранів України підтримує законопроект за умови доопрацювання, звернувши увагу на:

- необхідність доопрацювання статті 22 щодо шляхів отримання винагороди та відшкодування витрат фахівців із супроводу;
- уточнення показників, за якими визначається винагорода (відпрацьований час чи кількість наданих послуг);
- уніфікацію термінології щодо поняття «фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб».

Міністерство фінансів України не підтримує законопроект, обґрунтовуючи це тим, що:

- нині вже майже завершено формування інституту фахівця із супроводу на підзаконному рівні (встановлено вимоги до відбору, навчання, порядок взаємодії, фінансування з державного бюджету);
- законопроект пропонує радикально змінити модель – перейти від працевлаштованих фахівців до незалежної професійної діяльності за індивідуальними договорами з ветеранами, що може призвести до розбалансування системи;
- не визначено критерії розрахунку щомісячної винагороди;
- положення щодо можливості укладання до 500 договорів є нереалістичними;
- не врегульовано участь органів виконавчої влади у фінансуванні та контролі за наданими послугами.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини підтримує законопроект.

Національна академія правових наук України (далі – **НАПрН України**) надала науково-правовий висновок, підготовлений фахівцями Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку Національної академії правових наук України.

Зокрема, зауважено, що:

- законопроект містить надмірну деталізацію положень, які доцільно врегулювати підзаконними актами;
- існує ризик дублювання функцій фахівців із супроводу та органів соціального захисту, охорони здоров'я тощо;
- необхідно узгодити положення проекту з Професійним стандартом «Фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб» (наказ Міністерства у справах ветеранів України від 31.12.2024 № 508);

- терміни «ветеран війни», «демобілізована особа», «супровід», «компетенція фахівця» мають бути чітко визначені;
- слід передбачити механізми консультацій із ветеранськими спільнотами, моніторингу якості послуг, оцінки результатів роботи та захисту прав ветеранів у разі неякісного обслуговування.

Підкомітет з питань професійної та фахової передвищої освіти, розглянувши на своєму засіданні 17 листопада 2025 року законопроект реєстр. № 14014 та надані до нього експертні висновки, пропонує в межах предметів відання рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів під час опрацювання законопроекту № 14014 розглянути висловлені зауваження та пропозиції та за результатами розгляду визначитись щодо зазначеного законопроекту під час голосування на своєму засіданні.

Заслухавши інформацію голови підкомітету з питань професійної та фахової передвищої освіти О. Коваль, першого віцепрезидента Національної академії правових наук України О. Бандурки та обговоривши це питання, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів під час опрацювання проекту Закону України «Про фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб» (реєстр. № 14014 від 05.09.2025), поданий народним депутатом України Т. Тарасенком та іншими народними депутатами України, розглянути висловлені зауваження та пропозиції до зазначеного законопроекту та самостійно визначитися щодо зазначеного законопроекту під час голосування на своєму засіданні з урахуванням висловлених у цьому Висновку зауважень і пропозицій.

2. Направити цей Висновок та висновки Міністерства освіти і науки України, Міністерства у справах ветеранів України, Міністерства фінансів України, Національної академії правових наук України до Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, який визначений головним з підготовки цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК